

Vidmar, Janja: **Mama ne sme izvedeti.**

Maribor: Pivec, 2023, 159 str.

| P – 2. stopnja

| Družina | Finančna kriza | Bratje | duševna stiska | fantje | medgeneracijsko sodelovanje | očetje | prijateljstvo | raziskovanje | samomorilnost | šole

Imeniten roman za bralce v 2. triletju OŠ, za pogovore med otroki in starši ...

Problemski roman, toda privlačen za branje, duhovit in tudi humoren. Gre za družbene probleme, ki posežejo v družino in skrhajo družinske odnose, duševno stisko ... toda opozori tudi na pomen toplih medosebnih odnosov, na medgeneracijsko sodelovanje, prijateljstvo, svetlo naravnost ... !!!

10-letni Izak počasi odkriva, kaj se dogaja v njegovi družini; gre za njegovo prvoosebno pripoved, spis, ki mu ga naloži logopedinja, ker ima fant nekaj težav z branjem in pisanjem, sicer je pa bister, občutljiv in med drugim dober nogometaš, kar bi tudi želel postati, ko odraste. Njegova družina, to so mama, očka in nekaj let starejši brat Vid, se je pred časom preselila v hišo, kar naj bi bilo super, ampak ... očka je nenadoma preveč odsoten podnevi in nespečen ponoči, mama tudi vse več dela in včasih tudi nič ne skuha, starejši brat pa postaja vse bolj zoprni do mlajšega Izaka. K sreči je njihova starejša sosedka Rozi prijazna, sposobna in v pomoč tako Izaku in mami. In k sreči ima Izak Gala, sošolca in najboljšega prijatelja, zelo bistrega in razgledanega fanta, ki pa je najraje tiči za mikroskopom ali v knjigah. Skupaj ustanovita detektivsko agencijo, da bi odkrila, kaj se dogaja v Izakovi družini, ker njemu itak »nobeden nič ne pove«, med raziskovanjem pa seveda počneta reči, za katere »mama ne sme izvedeti«.

Spodbude za branje:

- Kakšno zgodbo pričakujemo, glede na naslov in naslovnico Damijana Stepančiča? (Morda medvrstniško nasilje?) Povem mladim bralcem, da ... ali pa kar nič ne povem ... 😊
- Po branju prislunhem vtisom in mnenjem mladih bralcev. Nato pogovor vodim tako, da predstavimo Izaka in njegove družinske člane, to so mama, očka, starejši brat Vid, pa seveda njegovega prijatelja Gala in starejšo sosedo Rozi.
- Pogovorimo se, kaj se je dogajalo Izakovemu očku in kakšne so posledice v družini. Je bilo prav, da so Izaku prikrivali, kaj se dogaja? (Seveda ne, če bi mu primerno razložili in se pogovorili, Izaka ne bi tako močno skrbelo ... Toda če bi bilo tako, z Galom ne bi osnoval detektivske agencije in bralci bi bili prikrajšani za imenitno knjigo 😊). Kaj pa Vid, je njegovo ukrepanje pravilno? (Ne! Ni, da bi takšne probleme staršev reševali njihovi najstniški otroci z nasiljem!) Sklep: zgodba nas opozori na pomen družinske komunikacije! Ta knjiga je še kako primerna za družinsko branje.
- Zgodba torej vendarle govori tudi o nasilju: o nasilju v očkovem poslu, nasilju sodobne kapitalistične miselnosti in o Vidovem maščevanju, vandalizmu.)
- Spregovorili bomo tudi o poskusu samomora, samomorilnih mislih ... in povedali, da se je v takšnih primerih treba zateči po pomoč ... (Klic v sili!)
- Primerjajmo vzdušje v Izakovi in Galovi družini! Kako pa je pri Rozi?
- Besedilo je prvoosebna pripoved Izaka, zato bralci skupaj z njim počasi spoznavamo, kaj se dogaja. Da bi poglobili razumevanje tega, o čemer se pogovarjamo, obnovimo zgodbo tako, kot da jo pripovedujejo Izakova mama in očka, brat Vid, prijatelj Gal, sosedo Rozi.
-

Nadaljnje spodbude za branje:

Katere knjige Janje Vidmar poznamo? Predvidevam, da vsak mladi bralec pozna kakšno njeno knjigo. Pogledamo v knjižnici, pokukamo v Priporočilnico Bralne značke (kjer pa ravno za to starost najbrž ne bo nobene predstavljene knjige.)